

راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی

بازنگری ویراست پنجم ۲۰۲۲

DSM-5-TR

انجمن روان‌پزشکی آمریکا

ترجمه:

دکتر مجتبی تمدنی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی تهران جنوب

دکتر جواد خلعتبری

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن

دکتر شهره قربان‌شیرودی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی، بازنگری ویراست پنجم ۲۰۲۲ (DSM-5-TR) / انجمن روان‌پزشکی آمریکا؛ ترجمه مجتبی تمدنی، جواد خلعتبری، شهره قربان‌شیرودی.

مشخصات نشر: تهران: دانژه، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۷۳۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۳۴۶-۶

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5-TR, 5th ed, 2022.

Mental illness – Classification موضوع: بیماری‌های روانی -- رده‌بندی

Mental illness – Diagnosis موضوع: بیماری‌های روانی -- تشخیص

شناسه افزوده: تمدنی، مجتبی، ۱۳۴۰ - ، مترجم

شناسه افزوده: خلعتبری، جواد، ۱۳۴۹ - ، مترجم - Khalatbari, Javad, 1970-

شناسه افزوده: قربان‌شیرودی، شهره، ۱۳۵۱ - ، مترجم

شناسه افزوده: روان‌پزشکی آمریکا، انجمن، ۲۰۲۲

شناسه افزوده: انجمن روان‌پزشکی آمریکا American Psychiatric Association

رده‌بندی کنگره: RC ۲/۴۵۵

رده‌بندی دیویی: ۸۹۰۷۵/۶۱۶

شماره کتابشناسی ملی: ۹۲۰۳۵۹۲

عنوان: راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی (بازنگری ویراست پنجم ۲۰۲۲) (DSM-5-TR)
انجمن روان‌پزشکی آمریکا
مترجمان: دکتر مجتبی تمدنی، دکتر جواد خلعتبری، دکتر شهره قربان‌شیرودی
صفحه‌آرا: خسرو هادیان
مدیر تولید: داریوش سازمند
ناشر: دانژه
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شریف
شمارگان: ۵۵۰
قطع: وزیری
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۳۴۶-۶
این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

تهران: خیابان استاد مطهری - خیابان سلیمان خاطر (امیر اتابک) - کوچه اسلامی - شماره ۴/۲

کد پستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۳۱ تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۱۲۰۸۳ تلفکس: ۸۸۸۴۲۵۴۳

تلفن دفتر پخش: ۶۶۴۷۶۳۷۵ - ۶۶۴۶۲۰۶۱ فکس: ۶۶۴۷۶۳۸۹

فهرست

۱۱ مقدمه‌ای بر DSM-5-TR
۱۳ مقدمه‌ای بر DSM-5
۱۹ طبقه‌بندی DSM-5-TR

بخش نخست : پایه‌های DSM-5 ۷۳

۷۴ مقدمه
۷۵ توسعه DSM-5-TR
۷۹ اصلاح DSM
۸۳ تغییرات در ساختار سازمان‌دهی DSM-5
۸۶ چارچوب‌ها و رویکردهای مفهومی اصلی
۹۶ منابع بیشتر و جهت‌گیری‌های آینده
۹۹ دستورالعمل‌های استفاده از این راهنما
۱۱۱ هشدارهای احتیاطی برای استفاده‌کنندگان قانونی DSM-5

بخش دوم: ملاک‌های تشخیصی و کدها ۱۱۳

۱۱۵ اختلال‌های عصبی - تحولی یا رشدی
۱۱۹ اختلال‌های تحولی هوشی
۱۲۹ تأخیر تحولی کلی
۱۲۹ اختلال تحولی هوشی نامشخص (ناتوانی هوشی)

- ۱۳۰..... اختلال‌های ارتباطی.....
- ۱۳۱..... اختلال زبانی.....
- ۱۳۴..... اختلال آواهای گفتار.....
- ۱۳۷..... اختلال تسلط یا سیالی بیانی (لکنت زبان) - آغاز - کودکی.....
- ۱۴۰..... اختلال ارتباط اجتماعی (عملی کاربردشناختی).....
- ۱۴۳..... اختلال ارتباطی نامشخص.....
- ۱۴۳..... اختلال طیف اوتیسم.....
- ۱۵۹..... اختلال کاستی - توجه/ بیش‌فعالی.....
- ۱۵۹..... اختلال کاستی - توجه/ بیش‌فعالی.....
- ۱۷۱..... اختلال کاستی - توجه/ بیش‌فعالی مشخص دیگر.....
- ۱۷۱..... اختلال کاستی توجه/ بیش‌فعالی نامشخص.....
- ۱۷۱..... اختلال یادگیری خاص.....
- ۱۷۱..... اختلال یادگیری خاص.....
- ۱۸۴..... اختلال حرکتی.....
- ۱۸۴..... اختلال هماهنگی تحولی.....
- ۱۸۹..... اختلال حرکت قالبی.....
- ۱۹۴..... اختلال حرکات غیرارادی/ تیک.....
- ۲۰۱..... اختلال تیک مشخص دیگر.....
- ۲۰۱..... اختلال تیک نامشخص.....
- ۲۰۲..... اختلال‌های عصبی- تحولی دیگر.....
- ۲۰۲..... اختلال‌های عصبی- تحولی دیگر.....
- ۲۰۲..... اختلال‌های عصبی- تحولی نامشخص.....
- ۲۰۳..... طیف اسکیزوفرنی و سایر اختلال‌های روان‌پریشی.....**
- ۲۰۳..... ویژگی‌های اصلی که اختلال‌های روان‌پریشی را تعریف می‌کند.....
- ۲۰۶..... اختلال‌های این فصل.....
- ۲۰۷..... سنجش نشانه‌ها و پدیده‌های بالینی مرتبط در روان‌پریشی توسط متخصص بالینی.....

- اختلال (شخصیت) اسکیزوتایپی ۲۰۸
- اختلال هذیانی ۲۰۸
- اختلال روان‌پریشی کوتاه‌مدت ۲۱۴
- اختلال اسکیزوفرنی فرم ۲۱۷
- اسکیزوفرنی ۲۲۱
- اختلال اسکیزوافکتیو ۲۳۱
- اختلال روان‌پریشی ناشی از مواد یا دارو ۲۳۸
- اختلال روان‌پریشی ناشی از بیماری یا عارضه جسمانی دیگر ۲۴۴
- کاتاتونی ۲۵۰
- کاتاتونی مرتبط با اختلال روانی دیگر (شاخص کاتاتونیا) ۲۵۱
- کاتاتونی ناشی از بیماری یا عارضه جسمانی دیگر ۲۵۲
- کاتاتونی نامشخص ۲۵۴
- طیف اسکیزوفرنی و اختلال‌های روان‌پریشی مشخص دیگر ۲۵۴
- طیف اسکیزوفرنی و سایر اختلال‌های روان‌پریشی نامشخص ۲۵۵
- دوقطبی و اختلال‌های مرتبط دیگر ۲۵۷**
- اختلال دوقطبی نوع یک ۲۵۸
- اختلال دوقطبی نوع دو ۲۷۳
- اختلال ادواری خوبی ۲۸۵
- اختلال دوقطبی و مرتبط ناشی از مواد یا دارو ۲۸۸
- اختلال دوقطبی و مرتبط ناشی از بیماری یا عارضه جسمانی دیگر ۲۹۳
- اختلال دوقطبی و مرتبط مشخص دیگر ۲۹۶
- اختلال دوقطبی و مرتبط نامشخص ۲۹۷
- اختلال خلقی نامشخص ۲۹۷
- شاخص‌های اختلال‌های دوقطبی و مرتبط ۲۹۸
- اختلال‌های افسردگی ۳۰۷**
- اختلال بی‌نظمی خلقی ایذایی یا اخلاص‌گرایانه ۳۰۸

- ۳۱۶..... اختلال افسردگی عمده.....
- ۳۲۹..... اختلال افسردگی پایدار (افسرده‌خویی).....
- ۳۳۵..... اختلال ملال پیش‌قاعدگی.....
- ۳۴۰..... اختلال افسردگی ناشی از مواد یا دارو.....
- ۳۴۷..... اختلال افسردگی ناشی از بیماری یا عارضه جسمانی دیگر.....
- ۳۵۱..... اختلال افسردگی مشخص دیگر.....
- ۳۵۲..... اختلال افسردگی نامشخص.....
- ۳۵۲..... اختلال خلقی نامشخص.....
- ۳۵۳..... شاخص‌های اختلال‌های افسردگی.....
- اختلال‌های اضطرابی.....**
- ۳۶۱.....
- ۳۶۴..... اختلال اضطراب جدایی.....
- ۳۷۱..... سکوت یا لالی بیمارگون انتخابی.....
- ۳۷۴..... هراس‌های خاص.....
- ۳۸۲..... اختلال اضطراب اجتماعی.....
- ۳۹۱..... اختلال وحشت‌زدگی.....
- ۴۰۱..... شاخص‌های اختلال وحشت‌زدگی.....
- ۴۰۷..... گذرهراسی یا هراس از مکان‌های عمومی.....
- ۴۱۳..... اختلال اضطراب منتشر.....
- ۴۱۹..... اختلال اضطرابی ناشی از مواد یا دارو.....
- ۴۲۴..... اختلال اضطرابی ناشی از بیماری یا عارضه جسمانی دیگر.....
- ۴۲۷..... اختلال اضطرابی ناشی از عارضه جسمانی دیگر.....
- ۴۲۸..... اختلال اضطراب نامشخص.....
- وسواس فکری - جبری و اختلال‌های مرتبط.....**
- ۴۲۹.....
- ۴۳۲..... اختلال وسواس فکری - جبری.....
- ۴۴۲..... اختلال بدشکلی بدن.....
- ۴۵۰..... اختلال احتکار.....

۴۵۶..... وسواس موکنی (اختلال موکنی).....

۴۶۰..... اختلال پوست‌کنی (وسواس پوست‌کنی).....

۴۶۴..... اختلال وسواس فکری - جبری و مرتبط ناشی از مواد یا دارو.....

۴۶۸..... اختلال وسواس فکری - جبری و مرتبط ناشی از بیماری یا.....

۴۶۸..... عارضه جسمانی دیگر.....

۴۷۲..... اختلال وسواس - جبری مشخص و مرتبط دیگر.....

۴۷۳..... اختلال وسواس - جبری نامشخص و اختلال دیگر.....

اختلال‌های مرتبط به آسیب و عامل تنیدگی‌زا..... ۴۷۵

۴۷۶..... اختلال دلبستگی واکنشی.....

۴۸۰..... اختلال مشارکت اجتماعی بازداری‌نشده.....

۴۸۴..... اختلال تنیدگی پس‌آسیبی (در پاره‌ای از منابع، اختلال استرس پس از سانحه).....

۵۰۲..... اختلال تنیدگی حاد (در پاره‌ای از منابع استرس حاد).....

۵۱۰..... اختلال سازگاری.....

۵۱۵..... اختلال سوگ طولانی‌مدت.....

۵۲۲..... اختلال مرتبط با آسیب و عامل تنیدگی‌زای مشخص دیگر.....

۵۲۳..... اختلال مرتبط با آسیب و عامل تنیدگی‌زای نامشخص.....

اختلال‌های گسستی (تجزیه‌ای)..... ۵۲۵

۵۲۷..... اختلال هویت گسستی.....

۵۳۷..... یادزدودگی گسستی (در پاره‌ای از منابع، فراموشی تجزیه‌ای).....

۵۴۶..... اختلال مسخ شخصیت و مسخ واقعیت.....

۵۵۲..... اختلال گسستی مشخص دیگر.....

۵۵۳..... اختلال گسستی نامشخص.....

نشانه‌های جسمانی و اختلال‌های مرتبط..... ۵۵۵

۵۵۸..... اختلال نشانه‌های جسمی.....

۵۶۶..... اختلال اضطراب بیماری.....

- اختلال نشانه‌های عصبی عملکردی (اختلال تبدیلی)..... ۵۷۱
- عوامل روان‌شناختی مؤثر بر عارضه‌های جسمانی دیگر..... ۵۷۶
- اختلال ساختگی..... ۵۸۰
- اختلال نشانه جسمانی و مرتبط مشخص دیگر..... ۵۸۴
- اختلال نشانه جسمانی نامشخص..... ۵۸۴
- اختلال‌های تغذیه و خوردن..... ۵۸۵**
- هرزه‌خواری..... ۵۸۶
- اختلال نشخوار..... ۵۸۹
- اختلال تغذیه اجتنابی یا محدودکننده..... ۵۹۲
- بی‌اشتهایی عصبی..... ۵۹۹
- اختلال جوع..... ۶۰۹
- اختلال زیاده‌خوری..... ۶۱۵
- اختلال‌های تغذیه و خوردن مشخص دیگر..... ۶۲۰
- اختلال تغذیه یا خوردن نامشخص..... ۶۲۱
- اختلال‌های دفع..... ۶۲۳**
- بی‌اختیاری ادرار..... ۶۲۳
- بی‌اختیاری دفع..... ۶۲۸
- اختلال دفع مشخص دیگر..... ۶۳۲
- اختلال دفع نامشخص..... ۶۳۲
- اختلال‌های خواب - بیداری..... ۶۳۳**
- اختلال بی‌خوابی..... ۶۳۷
- اختلال خواب‌زدگی..... ۶۴۸
- حمله خواب..... ۶۵۴
- اختلال‌های خواب مرتبط با تنفس..... ۶۶۶
- وقفه تنفسی و کم‌تنفسی انسدادی در خواب..... ۶۶۶

- ۶۷۵.....وقفه تنفسی مرکزی در خواب
- ۶۸۲.....اختلال کم‌تهویه‌ای مرتبط با خواب
- ۶۸۹.....اختلال چرخه شبانه‌روزی خواب- بیداری
- ۶۹۰.....نوع مرحله خواب دیر هنگام
- ۶۹۲.....نوع مرحله خواب پیش‌هنگام
- ۶۹۵.....نوع خواب- بیداری نامنظم
- ۶۹۶.....نوع خواب- بیداری غیر ۲۴ ساعته
- ۶۹۸.....نوع نوبت کار
- ۷۰۰.....نابهنجاری‌های خواب
- ۷۰۰.....اختلال انگیختگی خواب بدون حرکت سریع چشم
- ۷۰۸.....اختلال کابوس
- ۷۱۴.....اختلال رفتار خواب با حرکت سریع چشم
- ۷۲۰.....نشانگان پاهایی بی‌قرار
- ۷۲۵.....اختلال خواب ناشی از دارو یا مواد
- ۷۳۴.....اختلال بی‌خوابی مشخص دیگر
- ۷۳۴.....اختلال بی‌خوابی نامشخص
- ۷۳۴.....اختلال خواب‌زدگی مشخص دیگر
- ۷۳۵.....اختلال خواب‌زدگی نامشخص
- ۷۳۵.....اختلال خواب- بیداری مشخص دیگر
- ۷۳۶.....اختلال خواب- بیداری نامشخص

چنانچه شما خواننده عزیز، کتابی از کتاب‌های دانژه را در صفحه اینستاگرام خود معرفی یا تحلیل می‌کنید، لطفاً همراه مطلب خود شناسه ما را هم مورد اشاره (mention) قرار دهید تا از مطلب شما مطلع شویم و آن را با شناسه خودتان در بخش گزارش (story) حساب رسمی‌مان بازنشر دهیم.

danjehpub

مقدمه‌ای بر DSM-5-TR

فرآیند بازنگری تکراری تنظیم شد. در نتیجه، DSM-5-TR محصول سه فرآیند بازنگری جداگانه است که هر یک توسط گروه‌های مجزا (اما همپوش) نظارت گردید. گروه‌ها شامل کارشناسان: برای توسعه ملاک‌ها و متن اصلی تشخیصی DSM-5 بودند که توسط کارگروه DSM-5 که در ۲۰۱۳ انتشار یافت؛ به‌روزرسانی‌های ملاک‌ها و متن تشخیصی DSM-5 توسط کمیته راهبری^۳ DSM انجام شد که بر فرآیند بازنگری تکراری^۴ نظارت داشت؛ و متن کاملاً به‌روز شده نیز توسط کمیته فرعی بازبینی نظارت شد.

تلاش برای درک بالینی و پژوهش درباره اختلال‌های روانی همچنان ادامه دارد. در نتیجه، بیشتر متون اختلال DSM-5-TR حداقل از ۹ سال پس از انتشار اولیه در DSM-5، با بیشترین آرای موافق بازنگری شده است. بخش‌هایی که به‌طور گسترده به‌روز شد عبارت است از: شیوع، عوامل خطر ساز و پیش‌آگهی، مسئله‌های تشخیصی مرتبط با فرهنگ، مسئله‌های تشخیصی مرتبط با جنس و جنسیت، افکار و رفتار مرتبط با خودکشی و اختلال‌های همایند.

راهنمای تشخیصی و آماری انجمن روان پزشکی آمریکا برای اختلال‌های روانی، ویرایش پنجم، (DSM-5-TR)، نخستین ویرایش منتشر شده برای DSM-5 است. این نسخه بازنگری شده، ملاک‌های تشخیصی راهنمای اصلی DSM-5 را (عمدتاً برای وضوح بیشتر) با تغییراتی برای بیش از ۷۰ اختلال یکدست می‌کند. در این نسخه متن توصیفی هر اختلال DSM بر اساس مرور ادبیات از زمان انتشار DSM-5 به‌طور جامع به‌روزرسانی می‌شود. همچنین تشخیص‌های جدید شامل اختلال داغدیدگی طولانی‌مدت^۱ و کدهای نشانه‌های بالینی برای گزارش رفتار خودآسیب‌رسانی خودکشی و غیر خودکشی^۲ آمده است. این تغییرات با چشم‌انداز ویرایش متن قبلی، DSM-4-TR تفاوت دارد که به‌روزرسانی‌های تقریباً منحصراً به متن محدود بود و ملاک‌های تشخیصی تقریباً بدون تغییر باقی می‌ماند. افزون‌براین، این نسخه همه به‌روزرسانی‌های برخط قبلی را یکدست می‌کند که پس از انتشار DSM-5 در ۲۰۱۳، در پاسخ به کاربرد تشخیص‌ها، پیشرفت‌های علمی خاص و تنظیمات کدگذاری ICD-10-CM از طریق یک

3. Steering Committee

4. iterative

1. prolonged grief disorder

2. suicidal and nonsuicidal self – injurious

مجموعه ملاک‌ها یا ساختارهای DSM-5 را شامل نمی‌شود، با هدف شفاف‌سازی نیاز به ایجاد تغییر در مجموعه ملاک‌های تشخیصی خاص در زمان به‌روزرسانی‌های متن آشکار شد. از آنجاکه ساختار مفهومی ملاک‌ها بدون تغییر مانده است، مجموعه ملاک‌هایی در DSM-5-TR که منشأ آن در DSM-5 بود، هنوز به‌عنوان «ملاک‌های DSM-5» نامیده می‌شود. تشخیص جدید اختلال داغدیدگی طولانی‌مدت ناشی از اضافه شدن آن در این جلد به‌عنوان یک اختلال DSM-5-TR آمده است.^۳

مایکل بی. فیرست

رئیس کمیته فرعی بازنگری و

ویراستار DSM-5-TR

فیلیپ وانگ

معاون کمیته فرعی بازنگری

۵ نوامبر ۲۰۲۱

همچنین برای نخستین بار، متن DSM توسط یک کارگروه در مورد برابری قومیتی و جامعیتی، برای اطمینان از توجه مناسب به عوامل خطرسازی مانند تجربه نژادپرستی و تبعیض و همچنین استفاده از زبان غیر انگ‌زنی^۱ بازبینی و بازنگری شده است. برای کدگذاری دوره‌های DSM-5-TR و به‌روزرسانی‌های آینده، به نشانی در پانویس^۲ مراجعه کنید.

برای سودمندی مرجع این راهنما، «DSM» به‌طور کلی به DSM به‌عنوان یک هویت اشاره می‌کند، بدون اینکه نسخه خاصی را مشخص کند (به‌عنوان مثال، برای تعیین تشخیص بالینی با استفاده از DSM به آموزش و تجربه بالینی نیاز است). «DSM-5» به مجموعه ملاک‌های تصریح‌شده، اختلال‌ها، عارضه‌های دیگر و محتوا اشاره دارد که به‌طور رسمی در ماه می ۲۰۱۳ انتشار یافت. «DSM-5-TR»، به متن تصریح‌شده در این کتاب اشاره دارد. اگرچه گستره بازنگری تغییرات مفهومی در متن،

۳. بند آخر این مقدمه به سپاسگزاری از توسعه‌دهندگان اختصاص داشت که از متن ترجمه حذف شد.

1. non-stigmatizing language
2. www.dsm5.org